

HANDOUT – Overgange til og fra Forberedende Grunduddannelse

Dette handout præsenterer FGU Danmarks anbefalinger om overgange til og fra Forberedende Grunduddannelse. Handoutet er bygget op på følgende måde:

1. **Baggrund:** Baggrunden for anbefalingerne, herunder data og viden om området
2. FGU Danmarks anbefalinger for at understøtte området på **kort sigt**
3. FGU Danmarks anbefalinger for at understøtte området på **længere sigt**.
4. FGU Danmarks understøttende indsatser

FGU Danmarks samlede anbefalinger for at sikre bæredygtige FGU-institutioner kan findes [her](#).

Baggrund

Angående koblingen til grundskolen

Eleverne i Forberedende Grunduddannelse (FGU) bliver yngre, og en større del kommer direkte fra grundskolen. Der er indgået store politiske aftaler på både folkeskole- og FGU-området i 2023/2024, som begge har fokus på praksisbaseret undervisning, kobling til erhvervsliv og overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelse og beskæftigelse, fx gennem en juniormesterlæreordning, faget Uddannelse og Job, erhvervspraktik og praktiske valgfag i folkeskolen samt brobygning til FGU i 9. og 10. klasse.

Det er afgørende, at der er en stærk kobling mellem grundskolen og FGU, så FGU bliver en attraktiv vej for de elever, der ikke er klar til at gå direkte videre i ungdomsuddannelse eller job og for at skabe en god og sikker overgang for eleverne. På FGU er der et inkluderende læringsmiljø, en differentieret målgruppe og undervisningen tager afsæt i praksis, produktion og praktik. Det er alt sammen elementer og erfaringer, der med fordel kan trækkes på i forbindelse med omsætningen af intentionerne om en mere praksisfaglig folkeskole.

Elever i grundskolens 9. og 10. klasse kan komme i brobygning på FGU og ungdomsuddannelser. Der er dog forskel på, hvor lang tid brobygningen kan vare. I 9. klasse har eleverne mulighed for 2-10 dages brobygning på ungdomsuddannelserne mod 3 dage på FGU. Eleverne bør have de samme muligheder for brobygning til FGU som ungdomsuddannelserne alt efter, hvad der vurderes hensigtsmæssigt af den unge i samarbejde med skolen og kommunen, så der sikres en ligestilling.

Elever kan jf. Folkeskolelovens § 33 stk. 4, og § 22 stk. 2, opfylde undervisningspligten ved at deltage i særligt tilrettelagte forløb, erhvervsmæssig uddannelse eller beskæftigelse samt forlagt specialundervisning, hvis kommunen godkender det. FGU er ikke indskrevet direkte som mulighed i forbindelse med reglerne, selv om andre uddannelsesinstitutioner fremgår.

Angående koblingen til aftageinstitutioner

Overgangen fra FGU er et af uddannelsens tre retningsgivende mål og dermed en helt central del af FGU's arbejde, som samtidig fordrer et meget tæt samarbejde med kommuner, virksomheder og aftagerinstitutioner for, at FGU kan lykkes med sin opgave.

Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet til FGU viser, at andelen af elever, som har fuldført sit FGU-forløb og går på en erhvervsuddannelse, falder fra 30 pct. til 25 pct. mellem 4 og 12. måned efter fuldført FGU. Den tilsvarende andel, som går på en gymnasial uddannelse falder fra 16 pct. til 6 pct. i

samme periode. Det peger på et behov for, at politikere, FGU og aftagerinstitutionerne forholder sig til, hvordan man i højere grad kan understøtte tidligere FGU-elevs fastholdelse i ungdomsuddannelserne.

Der kan være elever, som efter overgangen fra en FGU til en ungdomsuddannelse bliver frafaldstruede. Disse elever kan måske fastholdes på ungdomsuddannelsen, hvis de får mulighed for at komme tilbage på FGU-institutionen i en kortere periode eller et par dage om ugen i opstarten og derigennem få en ekstra støtte i overgangen til ungdomsuddannelsen. Det kan også være en fortsat vejledningsstøtte fra en FGU-vejleder mv. Det er jf. § 45 i Lov om forberedende grunduddannelse muligt at fravige lovens kapitel 3 og 4 mhp. forsøgsvirksomhed og pædagogisk udviklingsarbejde.

Et redskab i FGU-institutionernes værktøjskasse i forhold til overgangsarbejdet er kombinationsforløb, hvor elever på FGU kan deltage i undervisning på en ungdomsuddannelse i op til 5 uger af det samlede forløb på agu- og pgu-sporet. På egu-sporet kan al skoleundervisningen tilrettelægges som kombinationsforløb. FGU-institutioner, aftagerinstitutioner og eleverne oplever, at kombinationsforløbene giver eleverne afklaring og tillid til egne evner.

Flere FGU-institutioner har gode erfaringer med at etablere overgangskombinationsforløb i forbindelse med overgangen fra FGU. På den måde kan eleven prøve ungdomsuddannelsen af i nogle uger, hvorefter det kan besluttes, om eleven skal overgå eller have mere tid på FGU og dermed afværge et eventuelt afbrud.

På egu-sporet oplever mange institutioner udfordringer med, at planlagte kombinationsforløb bliver aflyst på grund af for få elever til at oprette hold samt manglende mulighed for kombinationsforløb i nogle brancher.

Et andet redskab er FGU-baseret erhvervsuddannelse (FBE), som er en særlig tilrettelæggelsesform for erhvervsuddannelser, hvor uddannelsen gennemføres helt eller delvist på en FGU-institution.

Alle erhvervsuddannelser, som er vekseluddannelser, kan gennemføres som FBE, hvis FGU-institutionen kan godkendes som lærested af det faglige udvalg for den pågældende erhvervsuddannelse. Det er meget forskelligt, om FGU-institutionerne har FBE-elever. FGU Danmarks seneste opgørelse viser, at der er 88 FBE-elever på landsplan¹.

Angående overgangen fra grundskolen til FGU	
FGU Danmarks anbefalinger på kort sigt	FGU Danmarks anbefalinger på længere sigt
FGU Danmark anbefaler, at: <ul style="list-style-type: none">• FGU i højere grad får adgang til grundskolen, fx i forbindelse med praktiske valgfag i udskolingen, det nye fag Uddannelse og Job og juniormesterlæreordningen.	FGU Danmark anbefaler, at: <ul style="list-style-type: none">• eleverne i grundskolen får samme muligheder for at komme i brobygning på FGU, som på ungdomsuddannelserne.• FGU indskrives i forbindelse med folkeskolelovens § 33, stk. 4, (alternativ

¹ Baseret på svar fra 20 FGU-institutioner.

<ul style="list-style-type: none"> Børne- og Undervisningsministeriet igangsætter en vejledningsindsats målrettet grundskoler, kommunale ungeindsatser og FGU-institutioner om samarbejdsmulighederne ifm. brobygning, målgruppevurdering i 9. klasse mv. FGU Danmark stiller sig til rådighed i den forbindelse. 	opfyldelse af undervisningspligten) og § 22, stk. 2, (forlagt specialundervisning).
--	---

Angående overgangen fra FGU til ungdomsuddannelse og job	
FGU Danmarks anbefalinger på kort sigt	FGU Danmarks anbefalinger på længere sigt
FGU Danmark anbefaler, at: <ul style="list-style-type: none"> der gives tilbagefaldsret til FGU for elever, som bliver frafaldstruede efter overgangen fra FGU til en ungdomsuddannelse. frafaldstruede elever på ungdomsuddannelser gives mulighed for at gå på deltid på hhv. en ungdomsuddannelse og FGU. der igangsættes forsøgs- og udviklingsprogram med henblik på at afprøve modeller og virkninger heraf ift. tilbagefaldsret og deltid til/på FGU. 	FGU Danmark anbefaler, at: <ul style="list-style-type: none"> der gives mulighed for at gennemføre overgangskombinationsforløb som led i overgangen til en ungdomsuddannelse uanset tidligere kombinationsforløb på FGU. der skabes særlige incitamenter og værktøjer for FGU's aftagerinstitutioner til at fastholde særligt sårbare elever. muligheden for FGU-baseret erhvervsuddannelse anvendes i højere grad og at der igangsættes et arbejde med henblik på at udbrede kendskabet til uddannelsen.

FGU Danmarks indsatser

FGU Danmark har henvendt sig til børne- og undervisningsministeren samt aftalekredsen bag FGU og folkeskoleforligskredsen om muligheden for et tættere samarbejde om koblingen mellem grundskolen og FGU. FGU Danmark stiller sig blandt andet til rådighed i forbindelse med implementeringen af juniormesterlæreordningen i folkeskolen.

FGU Danmark har gennemført et pilotprojekt over overgangen fra FGU til EUD i samarbejde med Københavns Professionshøjskole, 5-institutioner og deres samarbejdskommuner og -erhvervsskoler. På baggrund af projektet er der udarbejdet en evaluering, et inspirationsmateriale, videoer og konkrete skabeloner, som kan understøtte FGU, erhvervsskoler og kommuners samarbejde om elevernes overgang. FGU Danmark udbreder resultaterne af projektet via etablerede netværk på tværs af FGU-institutionerne i regi af Videnscenter for FGU, på foreningens hjemmeside mv.

FGU Danmark tager initiativ til at etablere et partnerskab på tværs af aktørerne omkring målgruppen for FGU, herunder kommunerne, aftagerinstitutioner og virksomheder, om hvordan der i højere grad

kan samarbejdes om at få de unge godt videre i uddannelse og job og anvendelsen af FGU i den forbindelse.

FGU Danmark har udarbejdet en håndbog med dertilhørende skabeloner til brug for samarbejdet mellem FGU og erhvervsskoler og FGU-baseret EUD (FBE). FGU Danmark igangsætter en vidensindsamling med henblik på igangsættelse af et udviklingsprojekt med fokus på udvikling af FBE.